

מתוך "זמירות לשבת" מתיבתא

לח. במטיב נגן [אחר שפירש הבית באופן אחר וראה גם במטה יהודה] כתב ששמע בשם הרב הגאון החסיד המפורסם מבעלז זי"ע, שפיוט זה נאבד ממחברו ר' יהונתן קודם שסיים לחבר את הבית האחרון, ומצאו איש אחד וקרא את עצמו בשם דרשן ובא לעיר אחת ונתאכסן שם אצל פרנס העיר, והתפאר שעשה זמר חדש בניגון יפה לכבוד שבת, שהיה אז מנהג הגדולים לחבר שירים. ובאו אנשי העיר אל שולחנו לשמוע תורה מפיו וגם שיר חדש. ונזדמן שגם ר' יהונתן הנ"ל בא בין הבאים, וכאשר שמע את הפיוט יוצא מפי אותו דרשן, חרה לו מאוד ועגמה נפשו, ולא יכול להתאפק ואמר לבאים כי הפיוט גנוב הוא מאיתו. ויעז הדרשן לומר, מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו ליבו לומר כן. ופרצה מחלוקת גדולה בדבר. אז אמר ר' יהונתן לדרשן, אמור על פי מה מיוסד הפיוט. ולא ידע לומר דבר. ואמר ר' יהונתן כי הפיוט מיוסד על שמו, וסימנו יהונתן חזק וחסר הבית האחרון. ושמעו העם את דבריו ופייסוהו בכבוד גדול, והדרשן היה לחרפות ודראון לעיני כל הקהל. אז יסד את החרוז האחרון על מאורע זה, בו אמר כי לא ישתמשו בשירו ולא ישיגו גבולו. ויש שכתבו [ראה קובץ בית אהרן וישראל (גליון קי עמ' קלט וגליון קנג עמ' קנב)] שיש שמועה כי המעשה היה באופן אחר, שאמרו הציבור שמי שיחבר את הבית החסר באותו משקל, יוכיח בזה כי הוא בעל השיר, ועל כן אמר ר' יהונתן כי קולי קולות יחדלון בעת שירי יגדלון [ויש הגורסים 'בבית' שירי יגדלון], היינו בחיבור הבית הנוסף. ובזמירות הנדפסות במהדורות ישנות מאוד, נדפס גם תרגום באידיש המפרש את הפיוט בדברים המתאימים למעשים